

Oponentský posudek rigorózní práce

Mgr. Jitky Cáplové

„Sociální vztahy ve skupinách pubescentů v diagnostických ústavech“, katedra psychologie FF UK Praha, 2006.

Předložená práce je věnována zajímavému sociálně psychologickému a etopedickému tématu utváření sociálních vztahů ve skupinách dětí nedobrovolně a vesměs krátkodobě umístěných do diagnostických ústavů. Autorka navazuje na svoji diplomovou práci stejného názvu, obhájenou na katedře psychologie FF UK v Praze v roce 2005.

Původní diplomová práce je zde jen nepatrně upravena a rozšířena o přehledovou kapitulu mapující péči o děti s poruchami chování v ČR i v zahraničí a dále o model diagnostické a terapeutické práce odborného týmu diagnostického ústavu. Vzhledem ke kvalitativnímu charakteru práce není rozčleněna na teoretickou a empirickou část a bohužel zcela chybí obsah, což velice znesnadňuje orientaci v tak rozsáhlé práci (158 s. + 19 s. příloh).

Literárně přehledovou část, neboli kapitulu 2, autorka věnovala vymezení vývojových charakteristik dětí v období pubescence a jejich sociálních vztahů s vrstevníky, rodiči, dalšími rodinnými příslušníky a dospělými, dále klasifikaci poruch chování u dětí v období dospívání, jejich nejčastějším projevům a příčinám vzniku, součástí této podkapitoly je i popis diagnostických ústavů a nově přidaná přehledová kapitola o stavu péče o děti s poruchami chování u nás i v zahraničí. Stejně jako u posudku na autorčinu diplomovou práci i zde kladně hodnotím propojování teoretických poznatků s cíly předkládané práce. V některých kapitolách (zvláště pak v kapitole 2.3.3) se však poněkud opakují informace jako v předchozích částech, podobně je na tom i kapitola 4 a 5, kde jsou v obou zmiňovány a popisovány metody výzkumu a také v kapitole 7 věnující se rozboru výsledků výzkumu se mnoho informací několikrát opakuje (např. rozbor sociometrické pozice dítěte se mi zdá vzhledem k předchozím stejným informacím zbytečný, nepřináší žádné nové informace).

Popisovaný výzkumný projekt se zcela shoduje s již oponovaným projektem autorčiny diplomové práce, nově přibyla kapitola 8 věnující se tvorbě modelu diagnostické a terapeutické práce odborného týmu s dítětem umístěným v diagnostickém ústavu. Autorce se zde podařilo propojit své znalosti a zkušenosti z práce psychologa v diagnostickém ústavu s výsledky předchozího výzkumu sociálních vztahů mezi dětmi umístěnými do tohoto ústavu a vytvořila dle mého názoru velice užitečný nástroj pro efektivnější práci s těmito dětmi. Důraz klade na týmovou spolupráci odborníků při práci s dětmi a dynamický způsob jejich vyšetření a zamýšlí se i nad možnostmi jejich následné péče mimo diagnostický ústav. Celá práce je řádně doložena seznamem použité literatury a v závěru práce jsou připojeny také přílohy obsahující použité sociometrické dotazníky a bohužel i kopie autorsky chráněné psychodiagnostické pomůcky Škály rizikového chování žáka, jež v této podobě dle mého názoru není vhodná pro autorkou upřednostňovanou dynamickou diagnostiku.

Ráda bych, kdyby autorka v diskusi při obhajobě své práce zmínila svou zkušenost s využitím získaných výsledků pracovníky v DÚ a přiblížila, jak lze „Škálu rizikového chování žáka“ využít k sjednocení informací z různorodých zkušeností jednotlivých členů týmu (viz s. 125), když se výsledky této škály od jednotlivých pracovníků často výrazně lišily?

Předloženou práci považuji přes výše zmíněné výhrady za přínosnou a domnívám se, že celkem splňuje požadavky na práci rigorózní. Proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze 27. 3. 2006.

PhDr. Eva Bidlová, Ph.D.

Errata:

Str. 4 (5. ř.): „ se tato práce se ...“

Str. 17 (6. ř.) chybí **d** u „nad faktory“

Str. 17 (23.ř.) chybí **e** u „se vzory“

Str. 29 (poslední.ř.) místo „posilňují“ doporučuji „posilují“

Str. 89 (20.ř.) místo“Pokud ho bylo lze motivovat...” doporučuji nahradit „ ... bylo možno ...“